

Varför påven har fel - "brandtal" under Stockholm Pride 2009

Påvens jultal 2008 gjorde en stor skandal i media, eftersom nyhetsbyrån Reuter tolkade det som att påven fördömde homosexuella. Det gjorde påven förvisso, men inte just i det talet, och katolska kyrkan vart mäkta förnärnad över att ha blivit misstolkad på detta sätt. Och det är sant att påven inte nämnde något om homosexualitet just då. Vad han sa var istället att lika viktigt som att skydda regnskogarna var det att skydda människan från genusteoretiker och andra otäckheter. Har ni hört, påven har lärt sig ett nytt ord, *la teoria "gender"*.

Han fortsatte med att förklara att Gud har skapat människan till man och kvinna för att leva i äktenskap. Han själv och resten av det katolska prästerskapet är tydligen något slags undantag, men antagligen är det Guds mening att åttioåriga gubbar ska leva åtskilda från kvinnor, gå omkring i klänning och förklara för alla andra att människor som inte lever i heterosexuella äktenskap är ett hot mot mänskligheten. Tja, om han med det inbegriper sig själv, så har han åtminstone en poäng, med tanke på katolska kyrkans inställning till kondomer och AIDS.

Men katolska kyrkan vet minsann berätta att homosexualitet och transsexualitet är något ont, något som strider mot själva skapelsen. Det är bara det att det är något som är skumt med det påståendet.

Man får ofta höra att homosexualitet är emot naturen, men samtidigt finns det ett otal studier som visar att homosexualitet, bisexualitet och även olika former av transsexualitet är vanligt bland en hel rad djurarter. Det finns djur som byter kön när de blir äldre, och det finns hanar som ruvar ägg eller till och med blir gravida.

Homosexualitet, för att nu ta ett enkelt exempel, förekommer inte hos alla arter, vilket också är intressant och visar att bilden är mer komplex än man gärna tror, men bland hundratals arter av både fåglar, fiskar och däggdjur. Och detta till trots av att zoologin har varit och är på många ställen grymt heteronormativ, så att många forskare som studerar djur inte ens rapporterar homosexuellt beteende eller betraktar det som en avvikelse. Samma beteende som kallas sex om det sker mellan en hane och en hona, det kallas för dominansbeteende eller lek om det sker mellan två djur av samma kön. Denna skevhet har gjort att homosexuellt beteende bland djur knappt ens har hunnit börja studeras, eftersom forskarna själva censurerar eller misstolkar sina iakttagelser. Men hur ska vi kunna veta vad som är en avvikelse om vi inte ens kan få våra fakta rätt?

Man kan läsa i zoologiska artiklar som inte ens har särskilt många år på nacken att homosexuellt beteende bland fjärilar visar på en beklagligt bristande moral. Jag måste erkänna att jag inte riktigt hade förväntat mig att fjärilar skulle ha moral. Och om de har det, borde vi inte börja bekymra oss över att ogifta fjärilar har sex? Jag menar, det förekommer mängder av promiskuitet, våldtäkt, misshandel, incest, barnamord och värre saker i djurvärlden. Om vi ska börja moralisera tror jag att vi har större problem än lite homosex.

En sak är säker, och det är att naturen är slösaktig. Djur har sex mycket mer än de strängt taget behöver ur en fortplantningssynpunkt, och faktiskt även mer än vad som egentligen är bra för dem, för det kräver ganska mycket resurser för att para sig och föda upp sin avkomma, och de djur som får barn har en klart kortare livslängd. Men varför har djur sex då?

Ja, varför slickar en hund sig själv? För att den kan. Det är klarlagt bortom allt tvivel att djur har sex på alla sätt de kan. De sätter på varandra i alla håll, inklusive blåshålen om vi talar om delfiner, och djur kan till och med runka om så skulle krävas.

John Bouvin (från Ny demokrati) gjorde ju en mindre skandal i riksdagen när han på sin begränsade intellektuella nivå skulle visa varför homosexualitet var emot naturen. Men

jag ska säga er att det finns inte den dvärgschimpans som inte är betydligt mer uppfinningsrik än John Bouvin, och förmodligen intelligentare också. Jag brukar säga att nackdelen med demokrati är att man får in såna som John Bouvin i riksdagen, men att fördelen är att man får ut honom igen.

Dvärgschimpanserna, eller bonoboerna, är ju genetiskt sett den djurart som är allra mest lik människan, och de har sex mest hela tiden, homo- och heterosex om vartannat. Inte undra på att de inte får vara med i naturfilmer.

Men påven och katolska kyrkan menar sig veta att homosexualitet är något som är intrinsiskt ont (det är teologiska och betyder att det är ont även om det inte skadar någon). Så är det för det vet man. Och inte bara det, det är dessutom mot naturen.

Men låt mig få påpeka en sak. Om vi antar att homosexualitet är något som åtminstone till en del har en biologisk komponent, och det finns mycket som tyder på det, då måste vi konstatera att det uppenbarligen inte är en egenskap som är skadlig. För vi har en liten sak som kallas evolutionen att ta med i beräkningen.

Det beror lite på hur man räknar, men låt oss säga att det har funnits människor i en miljon år eller så. Det är definitivt tillräckligt lång tid för att alla egenskaper som hämmar fortplantning och överlevnad ska sällas bort, eller vara mycket sällsynta. Hur sällsynta? Ja, låt mig ge er några siffror. Om ett biologiskt anlag sänker livsdugligheten, alltså oddsden för att överleva länge nog för att fortplanta sig, med 1%, vilket ju inte är särskilt mycket, och jag skulle hävda att homosexuella nog har betydligt mindre än 99% så många barn som heterosexuella, då skulle det draget genom det naturliga urvalet inte vara vanligare än en på 10.000. Om det vore så att det var något som fullständigt omöjliggjorde fortplantning skulle det draget inte kunna vara vanligare än en på miljonen.

Räkna på det, och fundera sedan på om hur många homosexuella det finns. Jag skulle vilja påstå att det finns fler än 900 homosexuella i Sverige, till exempel. Till och med RFSL har fler medlemmar än så. Och det finns garanterat fler än 9 transsexuella. En grov uppskattning skulle nog snarare vara att ungefär 5% av människor är homosexuella. Även bland djur är transsexualitet vanligt, hanar som ser ut som honor och vice versa, och även djur som är intersexuella och inte tydligt är vare sig hanar eller honor. Det är ganska vanligt, även när det fullständigt omöjliggör fortplantning. Detta är något av en gåta.

För om det verkligen vore som många homofober hävdar, att homosexualitet är ett hot mot mänskligheten för att vi hotar reproduktionen så är det dags att vakna upp. Dingdong, får det vara lite kaffe? Oscar Wilde var gift och hade barn, kan man bli böigare än så? Homosexuella har i alla tider lyckats alldeles utmärkt att fortplanta sig.

Alltså, om Gud skapade människan till man och kvinna, så får man nog säga att Gud gjorde det ganska slarvigt. För gränserna mellan könen är mycket mer flytande än man tror. För vad är kön egentligen? Ja, det beror på . Det finns olika sätt att definiera kön och de hänger inte alltid ihop. Det enklaste är förstås könsorganens utseende, och också kroppsformen. Kvinnor har bröst, rundare höfter etc. Ett annat tecken är det genetiska. Män har XY-kromosomer, medan kvinnor har XX. Jovisst, för det mesta. Men det är inte säkert att det hänger ihop. Det finns en mängd människor som har könsorgan som varken är tydligt manliga eller kvinnliga och det finns också människor med andra genetiska kombinationer än XX eller XY. Och det finns människor som till exempel har XY-kromosomer men kvinnliga könsorgan, som till exempel de som har androgenokänslighet, för att bara ta ett enkelt och tydligt exempel, alltså kroppar som inte reagerar på testosteron. Exotiskt? Kanske det. En grov uppskattning är att just denna form av transsexualism ligger runt 1 på 13000. Det blir ungefär 700 personer bara i

Sverige.

Kön är helt enkelt en produkt av ett komplext samspel mellan gener, hormoner och miljön i livmodern, och det är en process, en biokemisk kaskad av reaktioner som kan sluta på många olika sätt. Det finns inte bara två kön, som den olympiska kommitténs bekymmer med östtyska kulstötterskor och så vidare har visat.

Man kan naturligtvis hävda att allt detta är tragiska avvikelser från hur människan egentligen borde vara, en sorglig konsekvens av syndafallet. Tänk om Adam och Eva bara hade låtit det där äpplet sitta kvar på kvisten... då hade det varit så mycket bättre. Ja, sannerligen. Sådär sa Gud till Eva när han just kört ut henne ur paradiset: "Till din man ska din åtra stå och han ska råda över dig." Gratulerar. Obligatorisk heterosexualitet och kvinnans underordning, precis katolska kyrkans recept för ett lyckligt liv. Det är bara det att det var inte tal om något av detta innan de åt det där sakramentskade äpplet. Heterosexualiteten är en konsekvens av syndafallet, den är något som bara förekommer i denna brustna värld, som präster älskar att säga.

Nu invänder vän av ordning att katolska kyrkan minsann inte förespråkar kvinnans underordning, utan bara att hon har en särskild kallelse och särskilda uppgifter, som till exempel att stå vid spisen och föda barn. Hm, "*separate but equal*", undrar var jag har hört den frasen tidigare... det var visst något med segregation. De svarta i Sydafrika hade nog också sin egen kallelse.

Men allvarligt, syndafallet måste vara ett av de sämsta argument som teologerna har kommit på. Det finns ju liksom inget motbevis. Det är precis som Descartes sa, tänk om en ond demon lurar mig varje gång jag lägger ihop 2 och 2. Tänk om det egentligen borde bli 5, men jag tar fel hela tiden, fast det känns så självklart. Mitt stackars förnuft är ju skadat av syndafallet och jag kan egentligen inte veta någonting. Det är bäst jag frågar kyrkan, för de har ju fått en direkt uppenbarelse, så de vet hur det egentligen ska vara. Tack, nu kan jag sova mycket lugnare om natten.

Jag vet inte riktigt hur det kommer sig att vissa personer, gärna teologer, lyckas vara så himla övertygade om att just deras världsbild är den rätta. För i själva verket så bygger deras världsbild bara på en hopar fördomar som tillsammans bekräftar varandra.

Just det där med äktenskap är en särskilt suspekt historia. Idag är det populärt att säga att homosexualitet är något som uppfanns på 1800-talet, och gärna att det är en modern villfarelse. De män och kvinnor som hade sex med andra av sitt eget kön tidigare i historien, de höll tydligen på med något helt annat och väsensskilt.

Men äktenskapet, som har gått igenom mycket större förskjutningar och förändringar genom historien, det är tydligen något konstant och oföränderligt i den mänskliga naturen. Men jag skulle vilja säga att det moderna äktenskapet som bygger på ömsesidig kärlek och där makarna ska vara någorlunda jämställda, det om något är en modern villfarelse. Det finns inte i historien. Det är bara helt nyligen historiskt sett som en gift kvinna var juridiskt myndig eller hade rätt att vägra sin man sex när han ville. Våldtäkt inom äktenskapet var per definition omöjligt. Kvinnans plikt var att släppa till närhelst mannen ville.

"Äktenskapet är ett kontrakt som skänker ömsesidig nyttjanderätt till varandras könsorgan", som filosofen Kant uttryckte det, och Bibeln är nästan helt ointresserad av äktenskap. Varken Jesus eller Paulus var gift, och inte rekommenderade de någon annan att gifta sig heller – tvärtom. De var faktiskt ganska queera teologer båda två.

Queerteori beskylls ofta för att vara teoretisk och världsfrånvärd, att leva i sin egen lilla värld. Men i själva verket är det precis tvärtom. Queerteori syftar till att upptäcka världen sådan som den egentligen är, bortanför alla fördomar som våra föreställningar om kön har skapat. Queer är egentligen bara ett kortare sätt att säga "icke heteronormativ". Jag

menar, hur skulle det vara att behöva säga ut icke-heteronormativ-teoretiker istället för bara queer. Det är ju rent tungvrickande.

Och det är en viktig poäng att queer inte står i motsättning till heterosexuell. Det står i motsättning till heteronormativ och det är något helt annat. Jag kan inte se något som helst problem med att män och kvinnor älskar varandra och vill leva ihop. Det är väl bara gulligt. Grattis, säger jag. Flera av mina bästa vänner är heterosexuella. Men det är inte fullt så gulligt att kräva att alla människor ska leva på samma sätt.

Man kan säga att Gud skapade människan till man och kvinna och konstruerade oss som om vi vore IKEA-möbler, där varje skruv passar i ett specifikt hål och om man gör fel (och ibland även om man gör rätt) så blir hela hyllan sned. Man kan påstå att det finns en specifik ritning för människan som hon har att leva upp till och att vi alla är mer eller mindre dåliga kopior av den. Det är en klassisk uppfattning, som katolska kyrkan har ärvt från Platon och särskilt från hans lärjunge Aristoteles.

Men det finns ett tankefel som Aristoteles gjorde och som har troget bevarats genom århundradena, nämligen att han lade alldeles för stor vikt vid ordet normal. Han tänkte sig nämligen att det fanns ett sätt att vara på som var det naturliga för varje sak, hur människan skulle vara människa och hur hästen skulle vara häst. Till exempel var det naturliga att vara man, och kvinnor uppstod helt enkelt genom att det inte var tillräckligt varmt i livmodern, så att den nyfödda människan inte blev riktigt färdigbakad, utan kom ut lite lös och degig och inte riktigt förmögen att ta vara på sig själv.

Aristoteles tänkte sig alltså att det fanns ett sätt att vara som var det riktiga, det normala, och han förväxlade det med det vanliga. Eller snarare tänkte han sig att det inte var någon skillnad. Och så har det fortsatt. Förutom att folk inte bara är lata, utan det finns många som har ett intresse av att slå fast att allting är på ett visst sätt och att det ska vara så. Det är bara det att det inte stämmer.

Galilei var en av de första att påpeka det, och ni vet hur det gick för honom. Livstids husarrest, och det bara för att han hade inflytelserika vänner.

Idag är de flesta överens om att det finns berg på månen, och de som anser att jorden är platt gör det mot bättre vetande. Men heteronormativiteten är fortfarande en orubbad sanning på många håll. Kristdemokrater och andra gör sig en karriär på att påstå att barn mår dåligt av att inte växa upp med en och bara en mamma och en pappa, fastän det finns vetenskapliga undersökningar som säger att det inte är sant.

Det är just det, att rätt mycket av det som kristdemokraterna och påven säger, det är inte sant. Det är inte bara att man kan tycka olika om saker; vissa saker är helt enkelt inte sant. Det är där som queer-teorin kommer in. Ni förstår, det har gått i faser. För inte så länge sedan så visste alla att andra raser var mindre begåvade än vita, att kvinnor var mindre begåvade än män och att homosexuella var olyckliga pedofiler. Men det är inte sant, och det har aldrig varit sant.

När det gäller sex är det ännu knepigare, för sex är ju något som man gärna inte pratar om. Det är också en anledning till att vi vet så lite om sexualitet i andra kulturer. Det är oftast något som man inte pratar om, särskilt inte med utomstående. Men vad vi vet är att många kulturer tänker väldigt olika om det, precis som man har olika matvanor och olika religiösa föreställningar. Och att homosexualitet, eller sex mellan människor av samma kön, förekommer i de flesta kulturer men att man tänker väldigt olika om det. Faktum är att kristendomen och islam är några av de kulturer som är mest fientligt inställda till sex i allmänhet och samkönat sex i synnerhet igenom hela världshistorien.

Anledningen till det hittar vi någonstans i århundradena efter Jesus, när kristendomen höll på att utvecklas. Det var den tiden då romarriket var på väg att braka samman under sin egen tyngd. Det var en tid då sex inte stod särskilt högt i kurs. Helst skulle man inte

ha något sex alls, det var kristna och hedningar ense om, och var man tvungen att ha sex så skulle det ske inom äktenskapet, och man fick absolut inte njuta av det, inte ens med sin egen fru. Det var den här sortens tankar som kom att prägla kristendomen (och indirekt islam, som inspirerades mycket av kristendomen) i årtusener framåt. Men det är inte ett synsätt som finns i Bibeln.

Jesus bryr sig aldrig om att fördöma homosexualitet. Paulus gör det i förbigående en gång, fast det han egentligen talar om är avgudadyrkan och vad det kan förleda människor till, och det var först långt senare som man började inbilla sig att berättelsen om Sodom och Gomorra handlade om homosexualitet. Både Hesekiel och Jesus visste mycket väl att den handlade om främlingsfientlighet.

Men någonstans på medeltiden började man bli nervös över allt homosex som försiggick i klostren och vid hoven och uppfann till och med ett helt nytt ord: sodomi, som plötsligt blev den allra värsta synden som fanns. Tillsammans med spetälska, judar och muslimer blev plötsligt de homosexuella syndabockar för allt elände i världen, inte minst pestepidemierna som svepte över Europa. Plötsligt började man bränna sodomiter på bål. Det var i den här tiden som en viss Thomas av Aquino skrev sina böcker, som sedan blev upphöjda till officiella dogmer av katolska kyrkan, som bestämde sig för att ingen någonsin skulle kunna bättra på det som den gode Thomas tänkte. Missförstå mig rätt, jag är en stor fan av Thomas av Aquino. Han är en storartad teolog och väl förtjänt av sin helgonförklaring såväl som någon. Men han levde likväl på medeltiden och är präglad av sin tid, och om man bara överför hans tankar till nutiden utan att uppdatera dem, så som den katolska dogmatiken gör, då blir det lätt bisarrt.

Jag ska ge er några exempel. Till exempel slår Thomas fast att incest eller våldtäkt är en mindre synd än homosexualitet eller onani (eller att runka för att tala klarspråk). Incest är nämligen bara ett fel på person, medan homosexualitet (precis som onani) är mot naturen. För Thomas del är det alltså en mindre synd att våldta sin lillasyster än att dra en handtralla. Så ni bögar därute, ni vet vad som gäller.

Man kunde säga att Thomas var ursäktad, för han levde trots allt på medeltiden och var dessutom munk, men faktum är att i stort sett exakt samma ståndpunkt finns stadfäst i Katolska kyrkans katekes, som gavs ut på 90-talet. 1990-talet. Det är svårt att tro att det är sant, men det är det.

Inte konstigt då att man slår fast att homosexualitet är ”en skada, en avvikelse och ett sår”. Det är lite lustigt att de herrar som uttalar sig så tvärsäkert om andras liv är just katolska präster (nä, inte bara dem, för jag är säker på att ni har hört liknande tongångar). Det måste vara det enda området där en fullständig okunskap om något (för det får man väl ändå hoppas, eller hur) kvalificerar en att extra tvärsäkert yttra sig om andra människors liv.

Sanningen är att vi inte vet vad som är naturligt, vare sig för djur eller för människor, och att det är något som vi sakta håller på att utforska. Och det är i det utforskandet som queerteori är så viktig, för att försöka undanröja gamla fördomar och ge oss en sportslig chans att upptäcka hurdan världen egentligen är. Jag ska villigt erkänna att jag inte vet vad som är naturligt. Jag är inte biolog, inte sociolog och inte sexolog. Egentligen vet jag inte så mycket om sex, men jag vet vad jag själv gillar. Så jag har åtminstone ett litet försteg framför påven, som inte heller är biolog, inte sociolog och inte sexolog, och som aldrig ens har haft sex.

I Slakthus 5 blir huvudpersonen Billy Pilgrim kidnappad av utomjordingar, som försöker få honom att para sig med en filmstjärna för att studera mänskligt sexuellt beteende. Trafalmadorianerna, som de heter, är nämligen väldigt intresserade av mänsklig sexualitet. Själva har de fjorton kön och de hävdar bestämt att även människan har

betydligt fler än två, och att homosexuella män och gamla ungmör spelar en väsentlig roll även i mänsklig fortplantning.

Det kan förstås tänkas att Billy Pilgrim helt enkelt har slagit skallen i något hårt, men det ligger ändå mycket i det som trafalmadorianerna säger. För det är ett ovedersägligt faktum att homosexualitet (hur man än definierar och mäter det) är alldeles för vanligt för att det skulle kunna vara ett evolutionärt handikapp. Inom varje art och inte minst hos människor (som är de mest studerade) finns det så många individer som aldrig har sex med det motsatta könet och som alltså aldrig fortplantar sig, att det inte kan vara ett evolutionärt handikapp.

Man kunde lätt förledas att tro att sådana människor, om det hela vore genetiskt betingat, av naturliga skäl skulle dö ut inom kort, och att de genetiska anlagen skulle försvinna genom evolutionens gång. Men så är det inte och det visar sig tydligt hos både människor och djur. Och det beror på att evolutionen inte verkar på individnivå utan på populationsnivå. Gener är inte bara individuella, utan också delade. Särskilt genom tiderna, då folk inte flyttade på sig på samma sätt som idag, och då populationer alltså inte blandades på samma sätt, så hade människor som levde nära varandra i stor utsträckning samma gener. Och om de så kallat "homosexuella" var till fördel för byns överlevnad, så skulle byar med "homosexuella" ha ett evolutionärt försprång som var tillräckligt för att bevara dessa gener.

Det har spillts floder av bläck på frågan huruvida homosexualitet är ärftligt betingad, och som vanligt är frågan fel ställd, men så mycket är säkert, att det troligen finns en ärftlig komponent. Som så mycket i mänskligt liv och beteende så finns det förstås en mängd faktorer på olika nivåer som samverkar, men det finns som sagt ett ärftligt inslag. Och det har inte sorterats bort av evolutionen. Tvärtom.

När påven pratar om att det behövs en mänsklig ekologi så verkar han mena nästan det rakt motsatta. För en livskraftig ekologi måste ju ha en variationsrikedom, så stor som bara är möjligt, för att kunna hantera skiftningar i den yttre miljön. Det är det moderna jordbrukets förbannelse att man har infört stora ytor där man bara odlar en enda art, helst den som reproducerar sig på det mest effektiva sättet. Det är förödande för ekologin och kräver stora insatser av konstgödsel och bekämpningsmedel, och än värre, ekologiska samband är så komplexa att man inte kan på förhand veta vilka arter som är värdefulla och viktiga för helheten. När påven på ett liknande sätt vill eliminera all sexuell variation och bara tillåta en enda form, det heterosexuella äktenskapet, då riskerar det att utarma skapelsen på ett sätt som är svårt att överblicka, för att inte säga något om det lidande som enskilda människor orsakas.

Varenda pollenallergiker vet att det är tjockt med sex i luften varje vår. Naturen slösar med sin rikedom, och Gud har skapat den sådan. Gud har skapat djuren och allt levande så att det är stätt i en ständig utveckling. Vi är inte mer eller mindre dåliga kopior, stansade ur samma form. Vi är levande varelser, kodade för utveckling, och för att finna ständigt nya sätt att leva och älska.

Så jag är villig att slå vad om att Gud inte gjorde något misstag när han skapade oss, utan att vi är menade att vara exakt de vi är. Vad vi sedan gör av det är upp till oss själva. Gud har skapat oss till homo, hetero, bi och trans. "Och Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott." (1 Mos 1:31)

Niklas Olaison